

ดำเนินงานระบบศัตรูพืชและการรักษาพืช จังหวัดชุมพร

ไม้ผล

ช่วงเดือน กรกฎาคม ๒๕๖๐

ทุเรียน

ศัตรูพืช : เพลี้ยแป้ง

การนำไปใช้ : การเขตกรรม/สารเคมี

กล้วย

ศัตรูพืช : ตายพราย

การดูแลรักษา: การเขตกรรม/สารเคมี

กล้วย

ศัตรูพืช : โรคเหี่ยว

การดูแลรักษา : เขตกรรม

ไม้ยืนต้น

ปาล์ม

ศัตรูพืช : ตัวงูหลาบ

การดูแลรักษา : วิธีกล/สารเคมี

ปาล์ม

ศัตรูพืช : หนอนหน้าแมว

การดูแลรักษา:วิธีกล/สารเคมี

ฝักระวังพิเศษ

ช่วงนี้ฝักระวัง
แมลงวันผลไม้
ด้วงแรด หนอนหัวดำ
โนเมพร้าว/ปาล์มน้ำมัน

พบปัญหาศัตรูพืชปรึกษา

กลุ่มอารักขาพืช

สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

๐๗๗๕๙๖๖๕๖-๑๗

ประสงค์ บุญเจริญ

สุเทพ ตามพะปิ่นละ

เพียงฤดี สุขแก้ว

พจณีย์ รียาพันธ์

น้ำฝน ลือขจร

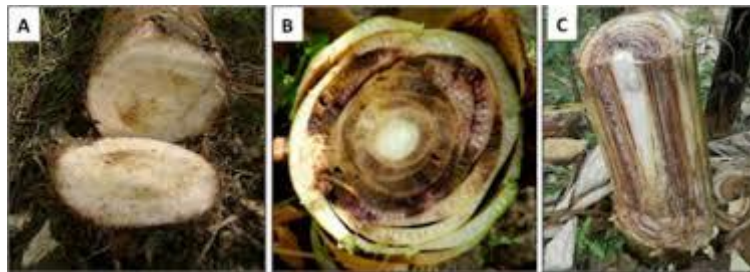

กลุ่มอารักขาพืช

W ๑๐๕/๒๕๖๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

โรคตาย พราย

สาเหตุโรค : เชื้อรา *F. oxysporum* schlect. f. sp. *cubense* (E. F. Smith) Snyder & Hansens

อาการ

๑. มักจะเป็นกับกล้วยที่มีอายุ ๔-๕ เดือนขึ้นไป หรือเมื่อกล้วยอยู่ในระยะใกล้ออกเครือ
๒. โดยจะเห็นทางสีเหลืองอ่อนตามก้านใบของใบล่างหรือใบแก่ก่อน ต่อมาปลายใบหรือขอบใบจะเริ่มเหลืองและขยายออกไปอย่างรวดเร็วจนเหลืองทั่วใบ
๓. ใบอ่อนจะมีอาการเหลืองไหม้หรือตายนิ่งและบิดเป็นคลื่น ใบกล้วยจะหักพับบริเวณโคนก้านใบ ใบยอดจะเหลืองตั้งตรงเขียวอยู่ในระยะแรก ต่อมาก็ตายไปเช่นกัน
๔. กล้วยที่ตกเครือแล้วจะเหี่ยว ผลลีบเล็กไม่สม่ำเสมอ หรือแก่ก่อนกำหนด เนื้อจืด บางครั้งพบใบกล้วยหักพับที่โคนใบโดยไม่แสดงอาการใบเหลือง หรือเหลืองเพียงเล็กน้อยเท่านั้น
๕. ถ้าตัดลำต้นตามขวางจะพบว่าเนื้อในของกาบใบบางส่วนเป็นสีน้ำตาลแดง และอาจมีเส้นใยของเชื้อราให้เห็นบ้าง

การแพร่ระบาดของโรคตายพรายกล้วยในประเทศไทย

พบว่ามีโรคตายพรายเกิดขึ้นในทุกๆพื้นที่เกือบทุกจังหวัดในประเทศไทยเข้าสู่พืชทางรากและแพร่กระจายสู่ท่อลำเลียงน้ำ ทำให้เกิดอาการเนื่อเยื่อตายเป็นสีน้ำตาลในท่อลำเลียงของลำต้นเทียมของกล้วย และลุกลามขึ้นสู่ก้านใบ โคนใบแก่ด้านนอกมีสีซีดเหลือง และผืนใบเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลโดยเริ่มจากขอบใบเข้าสู่กลางใบและใบหักพับภายใน ๑-๒ สัปดาห์ และในที่สุดลำต้นเทียมจะยืนต้นตายหรือล้มตายลงไป เมื่อผ่าลำต้นเทียมหรือกาบใบที่อยู่ใกล้ระดับผิวดินตามยาว จะพบกลุ่มท่อลำเลียงที่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล เหลือง หรือแดง เมื่อผ่าเหง้า โคนต้น ลำต้นเทียม ก้านเครือ ก็จะมีอาการลักษณะเช่นเดียวกันนี้ ซึ่งต่างจากต้นปกติที่เนื้อเยื่อเหล่านี้มีสีขาว

การป้องกันและกำจัด

๑. โรคนี้อันตรายมากกับกล้วยน้ำว้าและกล้วยหอมทอง ส่วนกล้วยไข่ กล้วยเล็บมือนางหรือกล้วยหักมุกจะมีโอกาสเป็นน้อยกว่า
๒. ในพื้นที่ปลูกอย่าให้น้ำขังแฉะ เพราะจะทำให้กล้วยเจริญได้ไม่เต็มที่ ทำให้อ่อนแอเป็นโรคร่างโดยเฉพา ดินที่เป็นกรด จะต้องใช้ปูนขาวปรับสภาพดินให้เป็นกลางเสียก่อน
๓. ตัดทำลายต้นที่มีเป็นโรคด้วยการเผาทิ้ง
๔. ใส่ปุ๋ยที่มีแร่ธาตุฟอสเฟตและโปแตสเซียมสูง และไม่ควรใส่ปุ๋ยที่มีแร่ธาตุไนโตรเจนมาก
๕. คัดเลือกหน่อพันธุ์กล้วยจากแหล่งที่ไม่มีโรคนี้อีก กล้วยปลอดโรคตายพรายหรืออย่างน้อยจากกอที่ไม่เป็นโรค
๖. การควบคุมโรคตายพราย ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ปลอดโรคทำลายต้นกล้วยที่เป็นโรค ห้ามขุดย้ายหน่อที่เป็นโรคไปปลูก ทำความสะอาดเครื่องมือ เมื่อขุดต้นที่เป็นโรคทิ้งแล้ว ควรฉีดพ่นเชื้อราไตรโคเดอร์มาในหลุมก่อนปลูก ควรแช่หน่อพันธุ์ด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา

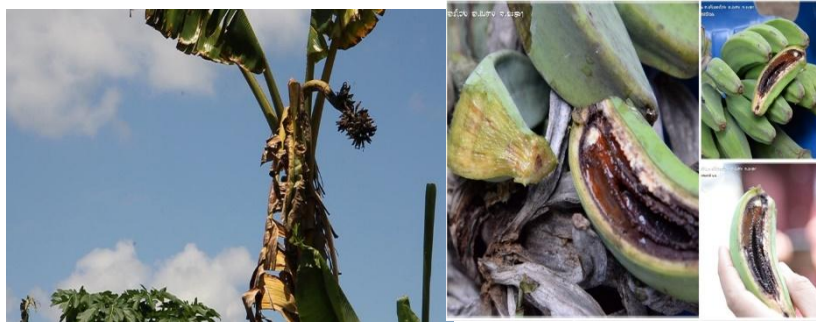

กลุ่มอารักขาพืช

W ๑๐๖/๒๕๖๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

โรคใบเหี่ยว (Bacterial wilt)

เชื้อสาเหตุแบคทีเรีย *Pseudomonas solanacearum*

ลักษณะอาการ ใบกล้วยจะเป็นสีเหลือง เหี่ยวเฉา และอาจห้อยลงมา แต่เมื่อพบเห็นอาการนี้โรคจะอยู่ในระยะรุนแรงมากแล้ว โดยทั่วไปเมื่อโรคเริ่มเป็น จะพบว่าเนื้อเยื่อของกาบลำต้น เหง้า (ลำต้นแท้) ก้านใบ ก้านเครือ มีท่อน้ำท่ออาหารถูกทำลาย เป็นสีน้ำตาล เมื่อผ่าออกจะมีของเหลวเหนียวเป็นยางไหลออกมา โรคนี้ทำให้ต้นกล้วยค่อย ๆ ตายไป ถ้าเป็นในระยะออกเครือจะทำให้ผลอ่อนสุกก่อนกำหนด ขนาดเล็กเท่านิ้วมือปะปนกับผลอ่อนที่ยังเขียวอยู่ เมื่อเป็นในระยะต้นอ่อน ใบจะเป็นสีเหลืองมีขอบใบแห้งอยู่โดยรอบ แคระแกรน ไม่เจริญเติบโตพบอาการเหี่ยวบนใบอ่อนๆของกล้วย และมีอาการหักตรงก้านใบ อาการเหี่ยวจะระบาดอย่างรวดเร็ว หน่อกล้วยที่กำลังจะแตกยอดมีสีดำ ยอดปลีแคระแกร็นและจะตายในที่สุด แสดงอาการคล้ายโรคตายพราย แต่เมื่อตัดดูลักษณะภายในลำต้นจะเปลี่ยนสีเป็นสีน้ำตาลแดง พบบริเวณไส้กลางต้นและจะขยายไปยังกาบ ก้านใบและไปยังเครือกล้วย ผล หน่อ ตากกล้วยจะเหลืองและตายไปในที่สุด ภายในจะพบว่าเนื้อเยื่อเน่า **การแพร่ระบาด** จะอยู่ทั้งในดินบริเวณโคนต้นและในส่วนของกล้วยเป็นโรค จะแพร่กระจายไปกับน้ำและติดไปกับหน่อพันธุ์

การป้องกันและกำจัด

๑. โรคนี้เป็นมากกับกล้วยน้ำว้าและกล้วยหอมทอง ควรปลูกกล้วยไข่ กล้วยเล็บมือนางหรือกล้วยหักมุกแทน
๒. ในพื้นที่ปลูกอย่าให้น้ำขังแฉะ เพราะจะทำให้กล้วยเจริญได้ไม่เต็มที่ ทำให้อ่อนแอเป็นโรคร่างโดยเฉพา
ดินที่เป็นกรด จะต้องใช้ปูนขาวปรับสภาพดินให้เป็นกลางเสียก่อน
๓. ตัดทำลายต้นที่มีเป็นโรคด้วยการเผาทิ้ง
๔. ใส่ปุ๋ยที่มีแร่ธาตุฟอสเฟตและโปแตสเซียมสูง และไม่ควรรใส่ปุ๋ยที่มีแร่ธาตุไนโตรเจนมาก
๕. คัดเลือกหน่อพันธุ์กล้วยจากแหล่งที่ไม่มีโรคนี้ หรืออย่างน้อยจากกอที่ไม่เป็นโรค
๖. ทำความสะอาดเครื่องมือเกษตรกร เช่น มีด จอบ เสียม ต้องระมัดระวังอย่าใช้มีดที่ตัดแต่งจากกล้วยกอหนึ่งไป
ยังอีกกอหนึ่ง เพราะจะเพิ่มการระบาดของโรค กล้วยที่เป็นโรคต้องขุดทิ้ง นำไปเผาไฟ

กลุ่มอารักขาพืช

W ๑๐๗/๒๕๖๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

ด้วงกุหลาบ (rose beetle : *Adoretus compressus*)

ลักษณะการทำลาย ด้วงกุหลาบ เป็นด้วงขนาดเล็ก ที่ชอบบุกกัดกิน ดอกกุหลาบ พริกใบปาล์มเล็กๆ ด้วงกุหลาบจะออกหากินในเวลาากลางคืนระหว่าง ๑๙.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. โดยการกัดกินใบ และดอกทำให้เสียคุณภาพ ส่วนในเวลากลางวันจะพบตามดินใกล้รากพืช แมลงจะเกาะอยู่ตามใต้ใบแล้วกัดกินใบ และดอกกุหลาบเป็นอาหาร โดยเฉพาะในที่ดินที่เพิ่งบุกเบิกใหม่ๆ ถ้าหนักมากจะทำให้ชะงักการเจริญเติบโต และเกิดกับปาล์มในระยะแรกปลูกเท่านั้น ด้วงกุหลาบมีทั้งหมด ๒ ชนิด คือ ชนิดสีน้ำตาล (Garden Beetle) และชนิดสีดำ (Blister Beetle) แต่ส่วนใหญ่จะพบเป็นชนิดสีน้ำตาล โดยทั่วไปมีขนาดลำตัวประมาณ ๐.๕-๑ เซนติเมตร ขยายพันธุ์โดยการวางไข่ตามสนามหญ้า ตัวอ่อนจะกินรากหญ้าเป็นอาหาร จนกระทั่งตัวโตเต็มวัย จึงจะออกมากัดกินใบกุหลาบ และพืชอื่นๆ อย่างใบปาล์มน้ำมันอ่อน เป็นอาหารในเวลากลางวัน โดยจะสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนที่ตาของแมลงชนิดนี้ว่า จะมีสีแดงเข้ม

วงจรชีวิต การวางไข่: ตัวเมียวางไข่กองอยู่ประมาณ ๒๐-๕๐ ฟอง ตามกองซากพืช กองมูลสัตว์ หรือกองปุ๋ยหมักต่างๆ ไข่มีลักษณะเป็นวงรี เปลือกเรียบสีขาวขุ่น ระยะไข่ประมาณ ๖-๙ วัน ช่วงเจริญเติบโต: ตัวหนอนเมื่อฟักออกจากไข่จะกินอาหารตามผิวดิน หรือกองมูลสัตว์ หนอนมี ๓ วัย

- ระยะตัวหนอนประมาณ ๕๒-๙๕ วัน
- หนอนโตเต็มที่ยาว ๒-๒.๕ เซนติเมตร
- ระยะดักแด้ประมาณ ๑๑-๑๔ วัน
- ตัวเต็มวัย: มีลักษณะลำตัวอ้วนป้อมค่อนข้างแบน สีน้ำตาลอ่อน ตาสีดำ ยาวประมาณ ๑

เซนติเมตร ตัวเมียอายุ ๗-๕๗ วัน เฉลี่ย ๒๘ วัน ส่วนตัวผู้อายุ ๗-๑๖ วัน เฉลี่ย ๑๘ วัน

การป้องกันกำจัด

๑. เก็บตัวเต็มวัยในเวลากลางคืน ติดตั้งกับดักแสงไฟ
๒. ชีวภัณฑ์ไส้เดือนฝอยพันธุ์ไทย
๓. ทำลายกองหญ้า หรือ กองมูลสัตว์ไม่ให้เป็นที่เพาะขยายพันธุ์
๔. ยาฆ่าแมลง: คลอร์ไพริฟอส, คลอเดน, พาราไธออน, เซฟวิน, คาร์บาริล carbaryl (Sevin ๘๕% WP) ฉีดพ่น ๕- ๗ วันฉีดพ่นช่วงบ่าย ในช่วงระบาด

กลุ่มอารักขาพืช

W ๑๐๘/๒๕๖๐ สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

หนอนหน้าแมว

ลักษณะการทำลายหนอนกัดทำลายใบปาล์มน้ำมัน ถ้าอาการรุนแรงมากใบถูกกัดจนเหลือแต่ก้านใบ ทำให้ผลผลิตลดลงต้นชะงักการเจริญเติบโต และกว่าต้นจะฟื้นคืนดั้งเดิมใช้เวลานานเป็นปี เมื่อเกิดมีการระบาดแต่ละครั้งมักต้องใช้เวลาในการกำจัดนานเป็นเพราะหนอนมีหลายระยะในเวลาเดียวกัน เช่น มีทั้งหนอน มีทั้งดักแด้ เราจึงไม่สามารถกำจัดให้หมดได้ในคราวเดียวกัน ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในการกำจัดและติดตามการระบาดที่ต่อเนื่อง

รูปร่างลักษณะและชีวประวัติ

ไข่รูปไข่รีใส แบนราบติดใบผิวเป็นมัน คล้ายหยดน้ำค้าง ถ้าส่องกับแสงแดดจะให้เห็นไข่ชัดเจนขึ้น ไข่เดี่ยวจะวางไข่เป็นฟองเดี่ยว ๆ กระจิดกระจายใต้ใบย่อยของทางใบปาล์มน้ำมัน มักจะพบไข่มากที่สุดบริเวณทางใบตอนล่างนับขึ้นมาจนถึงทางใบที่ ๑๗ และพบบริเวณค่อนข้างปลายใบเป็นส่วนใหญ่ขนาดประมาณ

๑.๑x๑.๓ มิลลิเมตร

หนอนหนอนที่ฟักจากไข่ใหม่ ๆ มีขนาดลำตัว ๐.๒ x ๐.๘ มิลลิเมตร สีขาวใส มีสีน้ำตาลอยู่กลางลำตัว มีกลุ่มขนบนลำตัว ๔ แถวเห็นไม่ชัดเจน ส่วนหัวหลบซ่อนอยู่ใต้ลำตัว เคลื่อนไหวช้า กินแบบแทะผิวใบ หนอนที่เจริญเต็มที่มีขนาดลำตัวกว้าง ๕-๖ มิลลิเมตร ยาว ๑๕-๑๗ มิลลิเมตร มีกลุ่มขนข้างลำตัวข้างละ ๑๑ กลุ่ม สีของลำตัวเป็นสีน้ำตาลเข้มถึงดำแต้มสีเป็นรอยเว้ารูปสามเหลี่ยมจากด้านข้างเข้าหากึ่งกลางลำตัว ปลายยอดสามเหลี่ยมห่างกันเล็กน้อย ภายในสามเหลี่ยมสีดออ่อนมีขอบเป็นสีเหลือง ส่วนท้ายลำตัวมีสีเหลือง กลางหลังของลำตัวมีเส้นประสีเหลืองและจุดสีดำขนานไปกับกลุ่มขนสีดำอีก ๒ แถว

ดักแต่รังดักแต่สีน้ำตาล รูปทรงกลม ขนาดกว้าง ๕ - ๖ มิลลิเมตร ยาว ๗ - ๘ เมตร อยู่ตามซอกโคนทางใบ ซอกมุมของใบย่อย หรือตามใบพับของใบย่อย ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนขนาดเล็ก เวลากลางวันผีเสื้อเกาะนิ่งหุบปีกไม่เคลื่อนไหว จะเคลื่อนไหวบินในช่วงพลบค่ำจนถึงรุ่งเช้า

การป้องกัน

๑. หมั่นสำรวจการระบาดของหนอนเป็นประจำ เมื่อพบกลุ่มหนอนให้ติดตามว่าหนอนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหรือลดลงเพื่อตัดสินใจพ่นสารฆ่าแมลงกำจัดก่อนที่หนอนจะเพิ่มขยายจนเป็นวงกว้าง

๒. ควรเลือกใช้สารฆ่าแมลงที่มีผลกระทบต่อศัตรูธรรมชาติน้อยที่สุด เพราะแมลงศัตรูธรรมชาติในสวนปาล์มน้ำมันเหล่านี้มีความสามารถในการควบคุมหนอนได้อย่างดี

๓. ไม่ควรใช้สารกำจัดวัชพืชมากเกินไป และควรมีพืชคลุมดิน หรือปล่อยให้มิวัชพืชต้นเล็กที่ออกดอกสม่ำเสมอขึ้นอยู่ในสวน เพื่อเป็นแหล่งอาหารของแมลงศัตรูธรรมชาติ

การกำจัด

๑. โดยวิธีจับแมลงโดยตรง เช่น ตัดใบย่อยที่มีหนอนทำลายหรือจับผีเสื้อ ซึ่งเกาะนิ่งในเวลากลางวันตามใต้ทางใบปาล์มน้ำมัน หรือเก็บดักแก่ตามซอกโคนทางใบรอบลำต้น

๒. ใช้กับดักแสงไฟ โดยใช้แสงไฟ Black light หรือหลอดนีออนธรรมดา วางบนกะละมังพลาสติก ซึ่งบรรจุน้ำผสมผงซักฟอก ให้หลอดไฟอยู่เหนือน้ำประมาณ ๕ - ๑๐ ซม. วางล่อผีเสื้อช่วงเวลา ๑๘.๐๐ - ๑๙.๐๐ น. สามารถช่วยกำจัดการขยายพันธุ์ในรุ่นต่อไป

๓. ใช้สารฆ่าแมลงพ่น เริ่มพ่นสารตั้งแต่หนอนยังเล็กอยู่ ควรพ่นซ้ำที่เดิมอีก ๑ ครั้ง โดยห่างจากครั้งแรกประมาณ ๑๐ วัน ได้แก่

- carbaryl (Sevin ๘๕ % MP) ต่ออัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร lambda cyhalothrin (Karate ๒.๕ % EC) ในอัตรา ๑๐ มล. ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

- trichlorfon (Dipterex ๙๕ % WP) ในอัตรา ๑๕ - ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร deltamethrin (Decis ๓ % EC) ในอัตรา ๕ มล. ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

- permethrin (Ambush ๒๕ % EC) ในอัตรา ๕ - ๑๐ มล. ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

- cyfluthrin (Baythroid ๑๐ % EC) ในอัตรา ๕ - ๑๐ มล. ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

- chlorpyrifos (Lorsban ๔๐ % EC) ในอัตรา ๒๐ - ๓๐ มล. ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

- pirimiphos methyl (Actellic ๕๐ % EC) ในอัตรา ๒๐ มล. ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๔. ใช้สารฆ่าแมลงประเภทพ่นฝุ่น เช่น carbaryl (Sevin ๕% D) หรือ fenvalerate (Sumicidin ๐.๓% D) พ่นในช่วงที่มีน้ำค้างเกาะที่ใบ (เวลากลางคืน) ซึ่งต้องระมัดระวังในการปฏิบัติงาน และใช้ในกรณีจำเป็นจริง ๆ

๕. ใช้เชื้อ Bacillus thuringiensis (เชื้อ ๑๖,๐๐๐ i.u) จำนวน ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร สารฆ่าแมลงประเภทเชื้อแบคทีเรียทำลายเฉพาะหนอนแมลงศัตรูปาล์มน้ำมันเท่านั้น ไม่ทำอันตรายต่อแมลงที่มีประโยชน์

๗. ใช้สารสกัดสะเดา กลุ่มงานวิจัยการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ได้ทดลองโดยใช้สะเดาอัตราความเข้มข้น ๕ % สามารถกำจัดหนอนได้ผลดี

๘. การใช้วิธีผสมผสาน เป็นการนำวิธีการกำจัดหลายๆ วิธีมาใช้ร่วมกัน เช่น
- ๘.๑ การใช้กับดักแสงไฟล่อผีเสื้อในช่วงดักแต่กำลังออกเป็นผีเสื้อสลับกับการใช้สารฆ่าแมลงหรือเชื้อแบคทีเรียในช่วงเป็นหนอนวัยที่ ๒ - ๓
 - ๘.๒ การใช้เชื้อแบคทีเรียสลับกับการใช้สารฆ่าแมลง
 - ๘.๓ การใช้ตัวห้ำสลับกับการใช้เชื้อแบคทีเรีย
 - ๘.๔ การใช้ระดับเศรษฐกิจเป็นเครื่องกำหนดการฉีดพ่นสารฆ่าแมลง หรือเชื้อแบคทีเรีย
๙. ในกรณีที่มีการระบาดเป็นพื้นที่กว้าง สามารถพ่นสารฆ่าแมลงทางเครื่องบิน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว และประหยัดแรงงาน

กลุ่มอารักขาพืช

W ๑๐๙/๒๕๖๐สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

เพลี้ยแป้ง (Mealy bug)

(ก) เพลี้ยแป้งตัวลาอ

(ข) เพลี้ยแป้งสีเซีย

(ค) เพลี้ยแป้งสีชมพู

(ง) เพลี้ยแป้งแคคตัส

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Pseudococcus sp.*

รูปร่างลักษณะและชีวประวัติ เพลี้ยแป้งมีลำตัวเป็นข้อ ปล้อง รูปร่างกลมหรือยาวรี ส่วนหัวและขาอยู่ใต้ลำตัว มี ๖ ขา ไม่มีปีก มีผงแป้งคลุมตัว ปากเป็นแบบดูดกิน ขยายพันธุ์ได้ทั้งโดยการใช้เพศและไม่ใช้เพศ (Thelytokous parthenogenesis) ซึ่งเพศเมียไม่จำเป็นต้องได้รับการผสมพันธุ์จากเพศผู้ มีทั้งประเภทออกลูกเป็นไข่ (Oviparous) หรือออกลูกเป็นตัว (Viviparous) ไข่ เพลี้ยแป้งมีไข่เป็นฟองเดี่ยว สีเหลืองอ่อน ยาวรี บรรจุอยู่ในถุงไข่ซึ่งมีเส้นใยคล้ายสำลีหุ้มไว้ ตัวอ่อน เพลี้ยแป้งมีตัวอ่อนสีเหลืองอ่อน ตัวยาวรี ตัวอ่อนวัยแรก (Crawlers) เคลื่อนที่ได้ มีการลอกคราบ ๓ - ๔ ครั้ง ตัวเต็มวัย เพศเมีย มีลักษณะลำตัวค่อนข้างแบน บนหลังและด้านข้างมีขนปกคลุมมาก ชนิดวางไข่จะสร้างถุงไข่ไว้ได้ห้อง มีลักษณะเป็นเส้นใยคล้ายสำลีหุ้มไว้ อีกชั้นหนึ่ง ส่วนชนิดออกลูกเป็นตัวลำตัวป้อม กลมรี ส่วนหลังและด้านข้างมีแป้งเกาะ เพศผู้ มีปีก ๑ คู่ ลักษณะคล้ายแตนหรือแมลงหวี่ ขนาดเล็กกว่าเพศเมีย การดำรงชีวิต ดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืช เพลี้ยแป้งมักอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ปกติทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย สามารถเคลื่อนไหวได้บ้าง แต่จากลักษณะการกินและการทำลายพืช จึงมักเห็นอยู่นิ่งไม่ค่อยเคลื่อนที่ เพลี้ยแป้งสามารถกินพืชได้หลากหลายชนิด จึงทำให้พืชหยุดการเจริญเติบโต ทำให้ใบไหม้ผิดปกติหรือร่วง ทำให้ใบเหลือง และในบางครั้งอาจทำให้ต้นไม้ตายได้ โดยที่เพลี้ยแป้งผลิตน้ำหวานจำนวนมากซึ่งจะใช้เคลือบที่ต้นไม้และพื้นผิวโดยรอบด้วยชั้นที่เหนียว

ลักษณะการทำลาย

เพลี้ยแป้งดูดกินน้ำเลี้ยงจากบริเวณกิ่ง ใบ ช่อดอก ผลอ่อน ผลแก่ มีมดเป็นพาหะ ช่วยพาไปตามส่วนต่าง ๆ ของพืช ส่วนของพืชที่ถูกทำลายจะแคระแกรนและเกิดราสีดํา โดยเฉพาะผลที่มีเพลี้ยแป้งทำลายอยู่มักจะเป็นที่รังเกียจของผู้บริโภค แม้ว่าจะไม่ทำให้เนื้อทุเรียนเสียหายก็ตาม

ศัตรูธรรมชาติ

ตัวห้ำ : แมลงช้างปีกใส *Chrysopa sp.* แมลงช้างปีกใสแปดจุด *Ankylopteryx octopunctata* แมลงช้างปีกสีน้ำตาล *Hemerobius sp.* ต่อหลวง ต่อรัง ตัวงเต่าปีกลายหยัก *Menochilus sexmaculatus* ตัวงเต่าโรโตเลีย *Rodolia sp.*, ตัวงเต่าสคิมันส *Scymnus sp.* ตัวงเต่าสีส้ม

การป้องกันกำจัด

๑. กำจัดที่ต้นตอ คือ มด ออกไปเสียก่อนเพื่อยั้งเคลื่อนไหวเข้ามา มดต้องคาบไปวางตามยอดไม้ แล้วคอยกินน้ำหวานที่เพลี้ยถ่ายออกมา

๒. ตัดส่วนที่มีเพลี้ยแบ่งออกไปทิ้ง

๓. ใช้น้ำส้มสายชู ๑ ฝา ผสมกับน้ำเปล่า ๒-๓ ลิตร พอให้เจือจาง นำไปผสมกับน้ำยาล้างจานอีกเล็กน้อย แล้วฉีดพ่นที่ตัวเพลี้ย ไม่นานเพลี้ยจะหายไป

๔. ใช้พริก จะสดจะแห้งก็ได้ เอาเผ็ดๆ สักช้อน-๒ช้อนกาแฟน้ำยาล้างจาน แบบที่ไม่มีสารฟอก ๑ ช้อนกาแฟกระเทียมสด ๑ หัวใหญ่หัวหอมสด ๑ พอๆ กับกระเทียมป่น , เติมน้ำให้ปั่นให้ทั่วได้เติมน้ำเกลือเต็มขวดน้ำอัดลม ๒ ลิตร เอาของที่ปั่นแล้วเทลงไป หมักทิ้งไว้ ๑ คืนกรอง แล้วเอาไปใช้กับสเปรย์ได้เลยระวัง พวก ผักใบอ่อน เช่น ผักกาด อาจจะมีไหม้

๕. วิธีการนี้ได้มาจาก รักบ้านเกิด ดอทคอม

- สูตรที่ ๑ : นำเอาเนื้อในผลแก่จัดของน้ำเต้าจำนวน ๑ กิโลกรัมคั้นเอาเฉพาะน้ำกรองด้วยตาข่ายเขียวและผ้าขาวบางจากนั้นนำไปผสมกับ น้ำเปล่าจำนวน ๕ ลิตร นำไปใช้งานในอัตราส่วน ๑ ลิตรผสมกับน้ำเปล่า ๒๐๐ ลิตรทำการฉีดพ่นเพื่อกำจัดราดำและเพลี้ยในถั่วฝักยาว

- สูตรที่ ๒ : นำน้ำผงซักฟอกที่ใช้ซักผ้า(น้ำแรก)จำนวน ๑๐ ลิตรผสมกับน้ำเปล่า ๒๐๐ ลิตรนำไปฉีดพ่นในช่วงที่มีอากาศเย็น๑-๒ ครั้งสามารถกำจัดเพลี้ยแบ่งได้

- สูตร ที่ ๓ : ใช้น้ำผงซักฟอกจำนวน ๑๐๐ ซี.ซี.ผสมกับน้ำเปล่า ๒๐๐ ลิตรแล้วนำไปผสมกับน้ำของน้ำเต้าที่กรองแล้วจำนวน ๑ ลิตร สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการกำจัดศัตรูพืชได้ดี

๖. วิธีจากลุงเบิ้มฟาร์ม สิ่งที่ต้องเตรียม ก็มีแป้งข้าวเจ้าหรือข้าวเหนียวละเอียด ๒ ถ้วย + น้ำ ๕-๑๐ ลิตร ฉีดพ่นใส่ต้นพืชบริเวณที่ เพลี้ยอ่อน ไร กำลังระบาด ตอนเช้า แสงแดดเริ่มส่อง พอถึงตอนกลางวันขอให้มีแสงแดดจัด เมื่อแดดร้อนขึ้นน้ำในแป้งแห้งเหลือแต่แป้งคลุมตัวเพลี้ยอ่อนและไร ทำให้หายใจไม่ออกและแป้งร้อนขึ้นจนเพลี้ยอ่อนแฉโรตาย การใช้แป้งนี้ไม่มีผลกระทบต่อสารสังเคราะห์แสงของพืชนะครับ

๗. สูตรคุณบุญล้อม ฉีดไร่รงค์ เกษตรกรบ้านห้วยค้อ ต.หนองแวงนาเป้า อ.พล จ.ขอนแก่น

- ส่วนผสม และวัสดุอุปกรณ์

๑.ใบมะละกอสด ๕ ก.ก.

๒.ยาฉุน ๒ ชีด

๓.น้ำหมัก EM สูตรสมุนไพร ๑ ช้อนโต๊ะ

๔.น้ำเปล่า ๕ ลิตร

๕.ถุงมือแพทย์

- วิธีการทำ นำเอาใบมะละกอสด มาขยี้คั้นเอาแต่น้ำ ผสมยาฉุนขยี้และกรองเอาแต่น้ำ ผสมน้ำหมัก EM สูตรสมุนไพร ๑ ช้อนโต๊ะ คนให้เข้ากัน

- วิธีการนำไปใช้ นำเอาน้ำสกัดหยอดน้ำมันพืชลงไป ๑ ช้อนชา นำไปฉีดพ่นทางใบ โดยไม่ต้องผสมน้ำอีก บริเวณเกิดการระบาดของเพลี้ยที่เกิดจากพืชทุกชนิด อาทิ พริก ถั่วฝักยาว มะเขือ แตงกวา เป็นต้น สรรพคุณสามารถกำจัดเพลี้ยแบ่ง เพลี้ยดำ แมลงหวี่ แมลงวันทองได้

๘. ไม่ควรปลูกพืชอาศัยของเพลี้ยแป้งในบริเวณสวนทุเรียน เช่น น้อยหน่า พุระหง กาแฟ ไม้
๙. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ

